

Панченко В.В.

викладач,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Контроль засвоєння навчальної інформації – одна з найважливіших дидактичних проблем, оскільки без науково обґрунтованого, ретельно спланованого організованого контролю за процесом і результатом навчальної діяльності неможливе педагогічне керівництво та управління формуванням особистості. Разом із констатацією й оцінкою якості, контроль забезпечує цілеспрямовану реалізацію навчально-виховної функції, тобто в процесі реалізації контролю студенти продовжують навчатися, виховуватися і розвиватися.

Проблема організації контролю підготовки спеціалістів у ВПНЗ, його оптимізація, вдосконалення різних його аспектів з метою підвищення ефективності не тільки процесу перевірки знань, умінь, навичок, але й ефективності функціонування всієї системи вищої освіти – одна з найактуальніших дидактичних проблем. Зміни, які відбуваються в суспільстві, суттєво впливають на навчально-виховний процес у вищій школі. Перебудова вищої школи сприяє переходу до підготовки висококваліфікованих фахівців нової генерації, спеціалістів, які володіють фундаментальними знаннями, використовують їх на практиці, вміють самостійно одержувати нові знання. Забезпечити це допомагають нові технології навчання і контролю.

Аналіз психолого-педагогічної літератури [1-5] та власний досвід свідчить, що ефективний педагогічний контроль можливий, якщо забезпечуються наступні вимоги до його організації:

- індивідуальний підхід до оцінки навчальних успіхів студентів що передбачає виявлення рівня знань, умінь і навичок кожного студента, вибору методів контролю з урахуванням індивідуальних особливостей особистості (типу темпераменту, здібностей, потенційних можливостей тощо);

- об'єктивність, тобто максимально точне визначення рівня навчальних досягнень студентів та їх справедливої оцінки (незалежно від особистісного ставлення викладача до студента) на основі єдиних вимог до всіх студентів згідно критеріїв, окреслених навчальними програмами у відповідності до загальнодержавних стандартів;

- систематичність і системність – здійснення постійного, цілеспрямованого контролю протягом усього періоду навчання у вищому

навчальному закладі з використанням поточних результатів (у тому числі модульних контрольних робіт) і тематичних перевірок та підсумкового контролю;

- оптимізація контролю, що передбачає: по-перше, адекватність змісту і методів контролю цілям навчання; по-друге, валідність контролю, який має охоплювати весь обсяг навчального матеріалу, окреслений навчальними програмами; по-третє, надійність – усталеність результатів, одержаних повторним контролем через певний проміжок часу, а також кореляцію результатів під час проведення контрольних заходів різними викладачами; по-четверте, використання такої методики контролю, яка потребує мінімальних затрат часу і зусиль викладачів для отримання необхідної інформації щодо стану знань умінь та навичок студентів;

- гласність контролю полягає в ознайомленні студентів із результатами перевірки рівня знань, їх аргументованій оцінці; обов'язковим визначенням тем і розділів програми, які підлягають контролю, та термінів і засобів контролю;

- всебічність контролю означає перевірку і оцінювання теоретичних знань, а також здатності студентів до їх застосовувати на практиці;

- дотримання етичних норм полягає в педагогічній тактовності при аргументації оцінки, доброзичливості і делікатності при висловлюванні критичних зауважень, відчутті міри в заохоченні чи покаранні студентів;

- професійна спрямованість контролю зумовлюється цільовою підготовкою спеціалістів у ВНЗ та має сприяти підвищенню мотивації до навчальної діяльності студентів – майбутніх фахівців.

Викладачеві слід усвідомити, що педагогічний контроль має допомогти молодій людині пізнавати себе, повірити у власні сили, можливість творчо реалізувати набуті знання і навички. Згідно сучасній гуманістичній педагогічній парадигмі викладач – не контролер навчання студента, а в першу чергу помічник і фасилітатор його навчальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.

2. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. посібник. – Х.: «ОВС», 2002. – 400 с.

3. Педагогика: Учебное пособие / Под ред. Ю.К.Бабанского. – М.: Просвещение, 1988. – 475 с.

4. Педагогіка : учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, А.И. Мищенко, Е.Н. Шиянов. – Изд. 3-е. – М. : Школа-Пресс, 2000. – 512 с.

5. Романишина Л.М. Система поетапного контролю навчальної діяльності студентів педагогічних університетів за модульно-рейтинговою технологією навчання з дисциплін природничого циклу: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. – К., 1998. – 366 с.

Таможська І.В.

кандидат педагогічних наук,

Харківський державний автотранспортний коледж

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ

Сучасний етап пошуків найбільш ефективних шляхів реформування системи вищої освіти в Україні потребує аналізу вітчизняного та закордонного педагогічного досвіду. Ключовою ланкою успішної освітньої моделі, як і раніше, залишаються висококваліфіковані кадри для наукової та викладацької діяльності. Одним із напрямів підвищення рівня освітньої, наукової та методичної підготовки науково-педагогічних кадрів в Харківському університеті в другій половині ХІХ століття залишаються закордонні відрядження до провідних освітніх закладів та установ Західної Європи.

На початку 1865 р. приват-доцентом медичного факультету Харківського університету став Н. А. Тржаска-Хржонцевський. З 16 лютого 1861 р. до жовтня 1864 р. Н. А. Хржонцевський знаходився за кордоном, спеціалізуючись на проблемах патології, терапії та гігієни. Слухав лекції таких відомих учених, як А. Ферстер, А. Кьоллікер, Р. Вірков, Й. Мюллер, Г. Бамбергер, К. Людвіг. Р. Вірков вирізняв його дослідницьку роботу з-поміж інших, адже проводилася вона, як відзначав науковець, з витримкою, обережністю та оригінальністю. В університеті Н. А. Хржонцевський вів загальну патологію, гігієну, гістологію, ембріологію, порівняльну анатомію, токсикологію та судову медицину. У 1866 р. створив гістологічну лабораторію. У кінці 1868 р. вчена рада відмовилася надати йому посаду ординарного професора, тому він перейшов до Університету Св. Володимира [1, с. 35–36; 2, с. 6–7].

У 1866 р. Й. С. Сицяно майже 5 місяців перебував у закордонному відрядженні. У Берліні відвідував електротерапевтичні сеанси лікарів,